

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11Co/194/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6118330564
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miroslav Šepták
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2019:6118330564.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miroslava Šeptáka a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a Mgr. Anny Mihálikovej, v spore žalobcu: Orange Slovensko, a. s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, právne zastúpeného: URBÁNI & Partners s. r. o., so sídlom Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti žalovanej: G. M. nar. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX/XX, J., o zaplatenie 829,42 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 7Csp/156/2018-125 zo dňa 01.04.2019, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania proti žalovanej v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Žilina (ďalej aj „súd prvej inštancie“) uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 829,42 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 829,42 eur od 03.04.2017 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi ako úspešnej strane priznal nárok na náhradu trov konania proti žalovanej v celom rozsahu (§ 255 ods. 1 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku /ďalej len „CSP“). V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že strany sporu uzatvorili spolu celkovo 4 zmluvy o poskytovaní verejných služieb č. A9951027 (bez uvedenia dátumu), č. A8179683 dňa 03.12.2014, č. A9919398 dňa 10.05.2016, č. A8576593 dňa 22.05.2015, na základe ktorých žalovaná využívala telekomunikačné služby poskytované žalobcom. K predmetným zmluvám uzatvorili dodatky, predmetom ktorých bola dohoda strán na aktivácii účastníckeho programu SOVA 10, dohoda strán o predaji zariadenia LG Leon White za kúpnu cenu 80,- eur, a to v prípade zmluvy č. A9951027. Pri ďalšej zmluve č. A9919398 sa strany dohodli na aktivácii účastníckeho programu Mobilný internet Klasik a o predaji zariadenia Prestigio MultiPad WIZE 3G za kúpnu cenu 0,50 eur. V súvislosti so zmluvou č. A8576593 sa dodatkom dohodli na aktivácii účastníckeho programu Mobilný internet Klasik a odpredaji zariadenia Huawei MediaPad T1 10 LTE za kúpnu cenu 99,- eur. Napokon k zmluve č. A8179683 sa dohodli na aktivácii účastníckeho programu Kengura 30 s osobitným roam. balíkom a o predaji zariadenia Samsung Galaxy A5 2016 black za kúpnu cenu 102,50 eur. Vo všetkých prípadoch sa podľa zmlúv žalovaná zaviazala, že po dobu 24 mesiacov odo dňa uzavretia dodatku zotrvá v zmluvnom vzťahu s podnikom, nepožiadá o vypojenie z prevádzky alebo o dočasnú deaktiváciu SIM karty, nedopustí sa konania alebo nedá svojim konaním podnet a ani neumožní konanie, na základe ktorého by podniku vzniklo právo odstúpiť od zmluvy alebo vypovedať zmluvu, bude mať na SIM karte aktivovaný účastnícky program, bude včas a riadne uhrádzať cenu za služby a iné svoje peňažné záväzky voči podniku. Pre prípad porušenia svojho záväzku sa žalovaná zaviazala uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 40,- eur, 119,50 eur, 99,- eur, resp. 102,50 eur. Z vykonaného dokazovania ďalej vyplynulo, že žalovaná neuhradila žalobcovi cenu za vyfakturované služby spolu vo výške 298,60 eur, a to ani potom, ako bola

na úhradu vzniknutého dlhu vyzvaná. Z predmetnej sumy si žalobca v konaní uplatnil len časť vo výške 242,71 eur, a keďže nebolo preukázané, že by medzičasom žalovaná túto sumu žalobcovi uhradila, súd prvej inštancie jej uložil povinnosť predmetnú sumu zaplatiť spolu s príslušným úrokom z omeškania. Ďalej jej uložil aj povinnosť zaplatiť splátky za odpredané mobilné zariadenia v sume 168,80 eur uplatňované na základe jednotlivých dohôd o splátkach. Napokon bola žalovanej uložená aj povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 413,91 eur z titulu nezaplatenej zmluvnej pokuty. Pri jej výpočte žalobca postupoval spôsobom, v rámci ktorého zohľadňoval počet mesiacov, na ktorý bola stanovená doba viazanosti v nadväznosti na počet celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Inak povedané, výška zmluvnej pokuty závisela od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Pokiaľ sa žalovaná v konaní bránila vznesenou námietkou premičania, túto okresný súd nepovažoval za opodstatnenú, keďže zistil, že splatnosť predložených faktúr bola v roku 2016, konkrétne dňa 24.10.2016 a dňa 24.11.2016. Dňom nasledujúcim po splatnosti jednotlivých faktúr mohol žalobca uplatniť nárok z nich na súde a začala plynúť všeobecná 3-ročná premičacia lehota. Žalobca podal žalobu na súd dňa 28.08.2018. Z uvedeného vyplýva, že nárok uplatnený titulom neuhradených telekomunikačných služieb nie je premičaný. Ak žalovaná riadne hradila cenu služieb do septembra 2016, až po tomto čase mohol vzniknúť nárok žalobcu na zaplatenie zmluvnej pokuty rovnako, ako aj nárok na zaplatenie zvyšnej časti kúpnej ceny v dôsledku zosplatnenia. Preto je zřejmé, že ani tieto nároky žalobcu voči žalovanej nie sú premičané. Napokon, pokiaľ žalovaná namietla neprijateľnosť zmluvnej pokuty, súd prvej inštancie konštatoval, že v tomto smere neuviedla žiadne konkrétne tvrdenia týkajúce sa dojednaní o zmluvnej pokute medzi ňou a žalobcom. Poukázala na mnohé rozhodnutia iných súdov, pričom súd nezistil, že by niektorým z týchto rozhodnutí bola zmluvná podmienka v znení tak, ako bola dojednaná medzi stranami, vyhlásená za neprijateľnú, a teda neplatnú. Ide prevažne o zmluvné podmienky, ktoré nezohľadňovali dobu, kedy k porušeniu povinnosti spotrebiteľom došlo. V predmetnej veci súd prvej inštancie nepovažoval dojednané zmluvné pokuty za ustanovenia, ktoré by spôsobovali značne nerovnovážny stav v právach a povinnostiach žalobcu ako dodávateľa a žalovanej ako spotrebiteľa, a to v jej neprospech. Zároveň dohody o zmluvných pokutách zohľadňujú dobu od vzniku záväzkového vzťahu do času, kedy žalovaná porušila svoje povinnosti a táto doba bola vo výpočte zmluvnej pokuty zohľadnená. Vzhľadom na uvedené skutočnosti okresný súd nepovažoval výšku žalobcom uplatňovaných zmluvných pokút za neprimerane vysokú. V konaní nebolo sporné, že žalovaná porušila svoju povinnosť včas a riadne uhradiť cenu za služby. V dôsledku uvedeného vzniklo žalobcovi právo na zaplatenie zmluvnej pokuty v zmysle čl. 2.5 dodatkov k zmluvám o poskytovaní verejných služieb. Zmluvná pokuta je zmluvou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi, alebo veriteľ dlžníkovi, ak dôjde k porušeniu povinností, ktoré na seba zmluvou prevzali, a to aj vtedy, keď porušením povinnosti veriteľovi alebo dlžníkovi nevznikla škoda. Žalobca si zároveň uplatnil úrok z omeškania vo výške 5 % ročne od 03.04.2017 do zaplatenia titulom omeškania s plnením peňažného dlhu. Vychádzal pri tom z toho, že žalovanú vyzval na zaplatenie dlžnej sumy pokusom o pokonávku, kde bola určená lehota na zaplatenie dlžnej sumy najneskôr do 02.04.2017. Žalovaná však na uvedený pokus o pokonávku nereagovala úhradou dlžnej sumy, čím sa dostala do omeškania s plnením peňažného dlhu, a to odo dňa nasledujúceho po dni splatnosti, t. j. odo dňa 03.04.2017, preto je povinná zaplatiť žalobcovi aj úrok z omeškania. Výška úrokov bola určená podľa vládneho nariadenia 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka. S poukazom na vyššie uvedené okresný súd žalobe žalobcu aj v časti úroku z omeškania z priznanej sumy vyhovel.

2. Proti uvedenému rozsudku žalovaná (ďalej aj „odvolateľka“) podala odvolanie, v ktorom súdu prvej inštancie vytýkala nesprávne skutkové a právne závery. S poukazom na spotrebiteľský charakter posudzovaného vzťahu označila dohodnutú zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Poukázala na ust. § 53 a nasl. Občianskeho zákonníka, ako aj príslušné ustanovenia Smernice Rady č. 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Z obsahu uzatvorených zmlúv vyplýva, že ich text a dodatky boli vopred pripravené dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, išlo o tzv. formulárové zmluvy, do ktorých a ich dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, ním vybraný mobilný telefón, účastnícky program a služby. Žalovaná ako spotrebiteľka mala síce možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporné nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednanie obsiahnuté v zmluvách a ich dodatkoch preto s poukazom na ust. § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, i čl. 3 bod 2 Smernice nemožno považovať za individuálne dojednané. Je nesporné, že žalovaná ako spotrebiteľ nemala žiadnu reálnu možnosť ovplyvniť obsah vopred dodávateľom navrhnutých a v predloženej zmluve fixne formulovaných

dojednaní o zmluvnej pokute, mohla iba zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať a podrobiť sa teda dodávateľom nanútenému dojednaniu o zmluvnej pokute. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté, bolo na žalobcovi ako dodávateľovi. Žalobca ale v konaní individuálne dojednanie zmluvnej pokuty nepreukázal, a preto bolo nevyhnutným podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka predmetnú zmluvnú podmienku nepovažovať za individuálne dojednanú. Samotná skutočnosť, že žalovaná mala možnosť vybrať si z viacerých žalobcom ako dodávateľom ponúkaných mobilných telefónov lacnejší, v dôsledku čoho by zmluvná pokuta bola nižšia, rozhodne nemôže znamenať možnosť spotrebiteľa ovplyvniť obsah zmluvných podmienok. Podstatným totiž je, že v danej uzavretej spotrebiteľskej zmluve predmetná zmluvná podmienka v zmluvnej pokute bola navrhnutá vopred dodávateľom, a i keď spotrebiteľ mal možnosť oboznámiť sa s ňou pred podpisom zmluvy, nemohol a nebol schopný ovplyvniť podstatu tejto podmienky, resp. jej obsah a dosiahnuť dojednanie nižšej zmluvnej pokuty, príp. aby zmluvná pokuta bola dojednaná za iných podmienok, príp. aby nebola dojednaná vôbec. Na tomto závere nič nemení ani tá skutočnosť, že spotrebiteľ mal možnosť voľby pri kúpe rôznych koncových zariadení, pričom pri kúpe lacnejšieho, by bola zmluvná pokuta nižšia. Zmluvná pokuta je jedným z právnych prostriedkov zabezpečenia záväzku, má funkciu sankčnú, preventívnu a uhradovaciu. Sankčný charakter zmluvnej pokuty znamená najmä, že postihuje toho účastníka, ktorý poruší zmluvnú povinnosť nepriaznivým následkom, a to v podobe vzniku ďalšej povinnosti zaplatiť peňažnú čiastku v dohodnutej výške. Občiansky zákonník neobsahuje úpravu o výške zmluvnej pokuty a ani o spôsobe jej určenia. Výška zmluvnej pokuty ale musí spĺňať kritérium primeranosti (§ 53 ods. 4 písm. k/ Občianskeho zákonníka). Sankcia (zmluvná pokuta) musí byť primeraná vo vzťahu k porušenej povinnosti, najmä vo vzťahu k dôsledkom, aké toto porušenie má pre dodávateľa. Týmto dôsledkom musí byť primeraná zmluvná pokuta, ktorá plní funkciu peňažnej náhrady pre dodávateľa, za riziko, ktoré znáša v dôsledku nesplnenia povinnosti. V prejednávanej veci bol priestor na to, aby súd vyhodnotil, či žalobca skutočne zohľadnil aj časový aspekt uloženia zmluvnej pokuty a zohľadnil čas, kedy si žalovaná prestala plniť povinnosti a či tomu prispôbil aj výšku uplatnenej zmluvnej pokuty a či zmenami v dodatku (degresívna zmluvná pokuta) odstránil všetky vady, pre ktoré súdy v minulosti vyhodnotili dohodnutú zmluvnú pokutu ako neprijateľnú zmluvnú podmienku. V danom prípade podľa presvedčenia odvolateľky dodávateľ síce z hľadiska času rozlišoval tzv. druhú časť doby viazanosti, v ktorej by dochádzalo k postupnému znižovaniu zmluvnej pokuty v závislosti od toho, kedy v tomto období ku skutočnosti zakladajúcej nárok na zmluvnú pokutu dôjde, avšak neodstránil všetky dôvody, pre ktoré je možné takúto dohodnutú zmluvnú pokutu považovať za neprijateľnú. Spotrebiteľ je aj po modifikácii tejto zmluvnej podmienky naďalej povinný zaplatiť zmluvnú pokutu bez ohľadu na dĺžku doby, ktorá mu ešte zostáva do uplynutia viazanosti mimo obdobia tzv. druhej časti doby viazanosti, ktoré obdobie predstavuje iba posledných 6 mesiacov doby viazanosti, teda jedná sa o poslednú štvrtinu doby viazanosti. Uvedené vymedzenie je pre spotrebiteľa prinajmenšom zavádzajúce, pričom nie je zohľadnená výška zmluvnej pokuty v prípade, že ku skutočnosti zakladajúcej nárok na zmluvnú pokutu dôjde v 1. mesiaci viazanosti alebo v 17. mesiaci doby viazanosti. Dodávateľovi sa tak nepodarilo v celom rozsahu odstrániť jeden z hlavných dôvodov, pre ktorý súdy považovali takto dojednanú zmluvnú pokutu za neprijateľnú - zmluvnú pokutu by mal spotrebiteľ zaplatiť v rovnakej výške bez ohľadu na to, či sa omešká s úhradou prvej faktúry alebo poslednej faktúry v 3. štvrtine doby viazanosti. Žalovaná preto odvolací súd žiadala, aby napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

3. Žalobca v podanom vyjadrení k odvolaniu žalovanej jej tvrdenia označil za nedôvodné a neopodstatnené, v celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktorý žiadal ako vecne správny potvrdiť. Poprel tvrdenia žalovanej o neprijateľnosti zmluvných podmienok, pretože všetky zmluvné dojednania vyplývajúce z uzavretých zmlúv, dodatkov a dohôd o splátkach boli v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka, ako aj právnymi predpismi zameranými na ochranu spotrebiteľa, pričom neobchádzajú zákon, ani sa nepriečia dobrým mravom. Zdôraznil, že zo strany žalovanej došlo nepochybne k porušeniu viacerých zmluvných ustanovení, čl. 2 bod 2.3 písm. a), písm. c) a písm. e) uzavretých dodatkov. V zmysle čl. 2 bod 2.5 dodatkov žalovaná porušila povinnosť riadne a včas uhradiť cenu za poskytované služby žalobcom a zároveň porušila povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu bez porušenia alebo obmedzenia poskytovania služieb žalobcom, nakoľko v dôsledku konania žalovanej bol žalobca vo vzťahu k žalovanej nútený pristúpiť k odpojeniu poskytovania telekomunikačných služieb.

Na základe týchto skutočností vznikol žalobcovi nárok domáhať sa voči žalovanej zaplata zmluvnej pokuty, pričom žalovaná je povinná zmluvnú pokutu v stanovenej výške žalobcovi zaplatiť. Nárok na zmluvnú pokutu konajúci súd žalobcovi správne priznal, keď nepovažoval dojednané zmluvné pokuty za ustanovenia, ktoré by

spôsobovali značne nerovnovážny stav v právach a v povinnostiach žalobcu ako dodávateľa a žalovanej ako spotrebiteľa, a to v jej neprospech. V súvislosti s nárokom žalobcu na zmluvnú pokutu poukázal na čl. 1 bod 1.2 dodatkov, v zmysle ktorých si bola žalovaná vedomá, že mobilné zariadenia sú jej odpredávané za akciovú cenu výlučne z dôvodu, že sa zaviazala užívať služby poskytované žalobcom v zmysle uzavretých zmlúv a dodatkov. Predaj mobilného zariadenia za zníženú cenu pritom predstavuje najmä vedľajšie zmluvné dojednanie zmluvy s viazanosťou na dobu určitú. Z dôvodu porušenia vyššie citovaných zmluvných ustanovení zo strany žalovanej nastali také právne účinky, v dôsledku ktorých je žalovaná povinná zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu, ktorej základná výška predstavuje doplatok do maloobchodnej ceny odpredaného mobilného zariadenia, t. j. rozdiel medzi bežnou maloobchodnou cenou mobilného zariadenia a akciovou kúpnej ceny poskytnutej žalovanej žalobcom za podmienky zotrvania v zmluvnom vzťahu po dobu dohodnutú a plnenia zmluvných povinností žalovanou riadne a včas. Dojednanie o zmluvnej pokute nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ak dodávateľ prihliada na skutočnosť, kedy došlo k porušeniu povinností zo strany spotrebiteľa. V danom prípade žalobca zakotvuje do svojich zmlúv zmluvnú pokutu ako sankciu za porušenie presne špecifikovaných povinností spotrebiteľa, pričom výška zmluvnej pokuty sa primerane znižuje v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia dodatkov do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, čo priamo vyplýva z čl. 2 bod 2.5 dodatkov. Takýmto spôsobom postupoval žalobca i v prípade žalovanej a zmluvnú pokutu primerane znížil. Na rozdiel od minulosti, nedostatky zmluvných dojednaní a ich neprijateľnosť žalobca odstránil v súlade s požiadavkami právnych predpisov a rozhodnutiami súdov (viď napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 572/2015 zo dňa 19.10.2016). V danom prípade zmluvné pokuty medzi žalobcom a žalovanou neprevyšujú predajnú cenu mobilných zariadení, a ako už bolo viackrát uvedené, pri stanovení výšky zmluvných pokút žalobca zohľadňoval obdobie, v ktorom dôjde k porušeniu zmluvných povinností. Napokon žalobca zdôraznil, že v prípade, ak je predzmluvná fáza zachovaná a pre spotrebiteľa je vytvorený priestor pre modifikáciu návrhu, hovoríme o individuálne dojednaných podmienkach, ktoré nemôžu predstavovať neprijateľné zmluvné podmienky. Žalobca má za preukázané, že v rámci predzmluvných vzťahov so žalovanou táto mala možnosť modifikovať navrhnuté zmluvné podmienky a taktiež boli žalovanej zo strany žalobcu poskytnuté všetky podstatné informácie, na základe ktorých sa mala možnosť slobodne rozhodnúť, či do zmluvného vzťahu so žalobcom vstúpi. Žalovaná zmluvy, dodatky a dohody akceptovala, pričom tieto boli konštituované na základe ich vlastnej vôle s jej súhlasom a vedomím, čo nakoniec potvrdila aj svojím podpisom.

4. Žalovaná vo svojej odvolacej replike zopakovala svoje predošlé tvrdenia. Poukázala teda na spotrebiteľský charakter daného vzťahu, neprijateľnosť dohodnutých zmluvných podmienok; žiadala rovnako rozhodnúť ako v obdobných spotrebiteľských veciach s poukazom na princíp právnej istoty.

5. Žalobca vo svojej odvolacej duplike zopakoval, že samotné dojednanie o zmluvnej pokute nemožno považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ak dodávateľ prihliada na skutočnosť, kedy došlo k porušeniu povinností zo strany spotrebiteľa.

6. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 CSP), preskúmal rozsudok okresného súdu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 379 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP toto rozhodnutie podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil ako vecne správne.

7. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku, prislúchajúceho obsahu spisového materiálu a vyhodnotením toho, čo uviedla v rámci odvolacieho konania odvolateľka/žalovaná, konštatuje, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci a vykonal dokazovanie a následne dospel k správnym skutkovým a právnym záverom. V tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (ust. § 387 ods. 2 CSP). Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Okresný súd teda vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s § 220 ods. 2 CSP, pričom výstižne a dostatočne odôvodnil, čo ho viedlo k vydaniu rozhodnutia a vyporiadal sa s rozhodujúcimi skutočnosťami.

8.1. Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní zároveň nemá odpovedať na každú námietku alebo argument vznesený v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci

význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné, alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvoinštančného rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že v dvojinštančnom súdnom konaní rozhodnutia súdu prvej a druhej inštanície tvoria jeden celok, a preto je nadbytočné, aby odvolací súd opakoval vo svojom rozhodnutí správne skutkové a právne závery súdu prvej inštanície. V odvolacom konaní musí odvolací súd reagovať na argumentáciu žalovanej formulovanú v podanom opravnom prostriedku, pričom sa v zmysle princípu neúplnej apelácie už nezaobera inými prípadnými pochybeniami okresného súdu. Krajský súd zároveň poukazuje na zodpovednosť odvolateľky za obsahové vymedzenie svojho odvolania, v spojitosti s nevyhnutnosťou odvolacieho súdu rešpektovať svoju viazanosť odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

8.2. Aj z ustálenej rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že ak odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo sporovej strany na spravodlivý proces (sp. zn. IV. ÚS 115/03 <.). Ani judikatúra EŠLP nevyžaduje, aby v odôvodnení rozhodnutia bola daná odpoveď na každý argument sporovej strany. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné a napadnutý rozsudok okresného súdu tieto atribúty podľa názoru krajského súdu spĺňa.

9. Súd prvej inštanície založil svoje rozhodnutie na tom, že žalovaná uzatvorila so žalobcom celkovo štyri zmluvy, ktorých charakter okresný súd správne posúdil ako spotrebiteľský. Na základe uvedených zmlúv využívala telekomunikačné služby poskytované žalobcom, pričom ich cenu za rozhodné v žalobe vymedzené obdobie riadne nezaplatila. Z tohto dôvodu jej súd prvej inštanície správne uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 242,71 eur. Hoci s rozsudkom okresného súdu žalovaná nesúhlasila ako celkom, v uvedenej časti výslovne jeho rozhodnutie odvolacími námietkami nenapadla. Preto v tejto časti zistený skutkový stav a z neho vyplývajúce právne závery považoval odvolací súd za správne. To isté platí vo vzťahu k ďalšej časti žalobcom uplatňovaného nároku na zaplatenie sumy 168,80 eur, ktorú sumu si uplatňoval titulom neuhradených splátok za odpredané mobilné zariadenia (viď bod 1. tohto rozhodnutia), a to na základe uzavretých dodatkov k zmluvám a dohôd o splátkach. Vo vzťahu k poslednému žalobcom uplatňovanému nároku na zmluvnú pokutu v sume 417,91 eur súd prvej inštanície uviedol, že nepovažoval dohodnutú zmluvnú pokutu za neprijateľnú zmluvnú podmienku tak, ako to tvrdila (a v odvolacom konaní zopakovala) žalovaná, s ktorým záverom sa odvolací súd stotožňuje.

10. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje podľa odseku 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

11. V zmysle ustanovenia § 53 ods. 2 OZ, za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

12. Podľa Smernice Rady 9/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku SR, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v článku 3. Podľa čl. 3 bod 1 citovanej smernice, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutú na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

13. V zmysle čl. 4 citovanej smernice, bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva

uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

14. Odvolateľka namietala podľa nej nesprávny záver prvoinštančného súdu, že predmetná zmluvná pokuta v spotrebiteľskej zmluve nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou preto, lebo nebola individuálne dojednaná. S touto odvolacou námietkou sa však odvolací súd nestotožňuje.

15. Z obsahu zmlúv uzavretých medzi stranami a ich dodatkov vyplýva, že text zmlúv a dodatkov bol vopred pripravený dodávateľom pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov. Zmluvy boli pripravené vopred v podobe predbežne formulovanej tzv. typovej zmluvy, pričom do zmlúv aj dodatkov sa dopisovali iba údaje individualizujúce spotrebiteľa, ním vybraný mobilný telefón, účastnícky program, služby. Žalovaná ako spotrebiteľ mala síce zrejme možnosť oboznámiť sa s dojednanými zmluvnými ustanoveniami pred podpisom zmluvy, ale nesporne nemohla ovplyvniť ich obsah. Zmluvné dojednania obsiahnuté v zmluvách aj dodatkoch preto nemožno považovať s poukazom na ustanovenie § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ako aj čl. 3 bod 2 smernice za individuálne dojednané. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté, pritom v zmysle citovaného § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka bolo na žalobcovi ako dodávateľovi. Žalobca ale v konaní toto dôkazné bremeno neunesol, v konaní pred súdom prvej inštancie (zásada koncentrácie konania), ani len netvrdil a nepreukázal individuálne dojednanie o zmluvnej pokute.

16. Samotná skutočnosť, že ustanovenie o zmluvnej pokute nebolo individuálne dojednané, ešte neznamená jeho neprijateľnosť (tak, ako to prezentovala žalovaná vo svojej odvolacej argumentácii). Tú by mohla vyvolať až nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odvolací súd však konštatuje, že vzhľadom na spôsob a výšku dojednania zmluvnej pokuty, prihliadajúc na všetky okolnosti zmluvy, takúto nerovnováhu v právach a povinnostiach účastníkov zmluvy v neprospech spotrebiteľa nezistil.

17. V tejto súvislosti odvolací súd udáva, že skutkový stav zistený súdom prvej inštancie považuje za nesporný a z takto správne zisteného skutkového stavu vychádza pri svojom rozhodovaní. Zmluvné strany si pre prípad porušení zmluvných dojednaní dohodli v zmluvách zmluvnú pokutu s tým, že jej výška sa bude postupne podľa stanovených pravidiel znižovať v závislosti od toho, koľko celých mesiacov uplynulo od uzavretia tohto dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti. Výška zmluvnej pokuty sa vypočíta tak, že sa rozdiel medzi počtom mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení dodatku stanovená doba viazanosti a počtom celých mesiacov, ktorý uplynul od uzavretia tohto dodatku do okamihu porušenia zmluvnej povinnosti, s ktorým je spojený vznik práva na túto zmluvnú pokutu, vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete a v menovateli číslo rovnajúce sa počtu celých mesiacov, na ktorý bola podľa ustanovení tohto dodatku stanovená doba viazanosti. Nesporné bolo, že žalovaná cenu za poskytnuté služby žalobcovi na základe vystavených faktúr riadne nezaplatila, dostala sa do omeškania (vrátane úhrad splátok kúpnej ceny zakúpených telekomunikačných zariadení), a preto došlo následne došlo k deaktivácii jej SIM kariet.

18. Vychádzajúc z takto zisteného skutkového stavu veci, ktorý žiadna zo strán sporu nespochybnila, odvolací súd považuje uplatnenú zmluvnú pokutu za platne dojednanú. Zmluvná pokuta je dostatočne určitá, keď výpočet, ktorý zmluvné dojednania obsahujú, umožňuje bez pochybností určiť jej výšku. Z obsahu zmluvných dojednaní účastníkov nepochybne vyplýva, že dôvodom dojednania zmluvnej pokuty bola skutočnosť, že žalobca sa rozhodol odpredať žalovanej ako spotrebiteľovi štyri mobilné zariadenia za zľavnenú cenu oproti záväzku žalovanej ako spotrebiteľa zotrvať v zmluvnom vzťahu po dobu 24 mesiacov a v zmysle uzatvorených zmlúv riadne a včas platiť za poskytnuté služby. Žalobca zmluvnú pokutu stanovil degresívne s tým, že má klesajúci charakter podľa toho, kedy k porušeniu zmluvy zo strany spotrebiteľa dôjde a je závislá od počtu mesiacov, v ktorom spotrebiteľ za riadneho plnenia svojich povinností zotrvá v zmluvnom vzťahu s dodávateľom.

19. Vzhľadom na charakter dohodnutých vzájomných práv a povinností odvolací súd považuje nárok dodávateľa na zmluvnú pokutu dojednanú v zmluve za oprávnený, nespôsobujúci nerovnováhu v právach a povinnostiach. Spotrebiteľ uzatvorením zmluvy získava výhodu, získava mobilný telefón za cenu, za akú bežne na trhu nie je dostupný. Túto zľavnenú cenu mu dodávateľ poskytuje práve preto, že bude po určený čas využívať jeho služby a platiť mu za ne dohodnutú cenu. Pokiaľ spotrebiteľ zmluvu neplní, bez dojednania zmluvnej pokuty by získal nenáležitú výhodu, keďže mobilný telefón sa

už samotným uzatvorením zmluvy stáva jeho majetkom. Naopak, dodávateľ sa pri neplnení povinností zo strany spotrebiteľa dostane do nevýhody, pretože mobilný telefón odpredal spotrebiteľovi práve preto, že bude využívať jeho služby a platiť mu za ne plnenie. V tejto súvislosti treba poukázať na to, že v súdnej veci žalovaná ako spotrebiteľ porušila podmienky zmlúv a prestal platiť za poskytnuté služby po určitom čase (nedodržala viazanosť po dobu 7 mesiacov, 15 mesiacov a 2 x 19 mesiacov z jednotlivých zmlúv), pričom počet mesiacov, za ktoré riadne zaplatil žalobcovi za poskytnuté služby, bol zohľadnený pri výpočte, a teda znížení zmluvnej pokuty.

20. Okresný súd považoval dojednané zmluvné pokuty za primeranú sankciu (viď bod 27. rozsudku okresného súdu), a to s poukazom na to, že ustanovenia zmlúv o zmluvných pokutách nespôsobujú značne nerovnovážny stav v právach a povinnostiach žalobcu ako dodávateľa a žalovanej ako spotrebiteľa, a to v jej neprospech. Zároveň dohody o zmluvných pokutách zohľadňujú dobu od vzniku záväzkového vzťahu do času, kedy žalovaná porušila svoje povinnosti a táto doba bola vo výpočte zmluvnej pokuty zohľadnená. Práve vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, že spotrebiteľ odpredajom mobilného zariadenia za akciovú cenu získava výhodu a túto výhodu mu dodávateľ poskytol práve pre jeho záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu a riadne si plniť svoje zmluvné povinnosti po určený čas, aj odvolací súd zmluvnú pokutu nepovažuje za neprimeranú sankciu, pretože táto odráža aj čo do číselného vyjadrenia výhodu, ktorú spotrebiteľ získal.

21. Podľa názoru odvolacieho súdu by sa, s ohľadom na okolnosti daného prípadu, nepriznaním zmluvnej pokuty spotrebiteľ dostal do výhodnejšieho postavenia oproti dodávateľovi, keď získal výhodu a neplní si zmluvné povinnosti, na ktoré sa zaviazal. Treba poukázať aj na to, že sa dostáva na základe svojho nekalého správania potom aj do výhodnejšieho postavenia voči spotrebiteľom, ktorí si riadne plnia svoje povinnosti. Nie je dôvod, aby takéto správanie spotrebiteľa nebolo sankcionované. Úlohou súdu je spotrebiteľa chrániť pred neprimeranými sankciami. Účelom tejto sankcie, prihliadnuc aj na jej výšku, je však iba primäť spotrebiteľa k riadnemu plneniu svojich povinností. Dojednanú zmluvnú pokutu preto považuje odvolací súd za oprávnený nárok žalobcu ako dodávateľa voči žalovanému ako spotrebiteľovi. Pokiaľ odvolateľka na zdôraznenie správnosti svojej odvolacej argumentácie poukazovala na rozhodnutia okresných a krajských súdov podľa jej názoru v identických veciach, odvolací súd uvádza, že v skutočnosti išlo o skutkovo a právne odlišné veci ako v preskúmvanej veci, kedy neprimeranosť sankcie súdy videli v spojitosti s časovým aspektom, kedy spotrebiteľ bol viazaný rovnakou výškou zmluvnej pokuty bez ohľadu na to, či došlo k porušeniu zmluvnej povinnosti na začiatku alebo na konci viazanosti. V danom prípade, ako už bolo uvedené, má zmluvná pokuta degresívny charakter, kedy jej výška sa postupne znižovala v závislosti od toho, aká doba uplynula od okamihu uzavretia zmluvy do porušenia zmluvnej povinnosti.

22. Odvolací súd ako vecne správny potvrdil aj od rozhodnutia vo veci samej závislý výrok o trovách prvoinštančného konania, ktorý plne zodpovedá procesnému úspechu strán v konaní a zákonným ustanoveniam v ňom uvedeným.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol krajský súd podľa § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi ako úspešnej procesnej strane nárok na ich náhradu v rozsahu 100 % proti žalovanej, ktorá vo veci úspech nemala. O výške náhrady trov tohto štádia konania rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia súdny úradník súdu prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)